पाथीभरा जिल्लाकै उत्कृष्ट। पृष्ठ ६

प्रेस काउन्सिलबाट 'क' वर्गको मान्यता प्राप्त

विकास

www.bikaskhabar.com खबरपत्रिका साप्ताहिक

विकास खबरपत्रिका राष्ट्रिय साप्ताहिक

sfof{no
थाहा नगरपालिका-४
मिडिया चोक, मकवानपुर
;Dks{g+
९८०७२२५०७२
O{d]n
bikaskhabar@gmail.com

● मकवानपुर, वर्ष-१०, ● अंक-१८, ● २०७४ कार्तिक २७ गते सोमबार, ● 13 Nov., 2017, ● नेपाल सम्वत्-११३८, ● पृष्ठ-६, ● मूल्य रु. ५/-

पाण्डुकेश्वरमा बन्ने भयो ज्येष्ठ नागरिक दिवा हेरचाह केन्द्र

◆ विकास समाचारदाता

मकवानपुरको उत्तरी क्षेत्रस्थित प्रशिद्ध पाण्डुकेश्वर मन्दिर परिसरमा उत्तरी मकवानपुरमै पहिलोपटक जेष्ठ नागरिकहरूका लागि दिवा हेरचाह केन्द्र स्थापना हुने भएको छ । लायन्स क्लब अफ काठमाण्डु समर्पणले उत्तरी

मकवानपुरमै पहिलोपटक पाण्डुकेश्वर मन्दिर परिसरमा ज्येष्ठ नागरिकहरूका लागि दिवा हेरचाह केन्द्र स्थापना गर्न लागेको हो । 'वृद्धवृद्धाको दैनिक जीवन सहज होस् भन्ने उद्धेश्यले डे केयर सञ्चालन गर्न सहयोग गर्न लागेका हौं,' शनिबार आफ्नो जम्बो टोलीसहित पाण्डुकेश्वर क्षेत्रमा आएका लायन्स क्लब अफ काठमाण्डु समर्पणका अध्यक्ष अभिताभ अग्रवालले भने । स्थानीय निर्वाचन अघि थाहा नगरपालिका दलीय

बाँकी पृष्ठ ३ मा

गोरखनाथमा श्रीमद्भागवत शुरू

◆ विकास समाचारदाता
थाहानगर

२४ कार्तिकबाट शुरु भएको महायज्ञमा कथा वाचन गर्दै (बायाँ) कलश यात्रामा सहभागीहरु (दायाँ) । फोटो : गणेश/रामकुमार

मकवानपुर स्थित थाहा नगरपालिका वडा नम्बर ३ डाँडागाउँमा रहेको गोरखनाथ मन्दिरमा श्रीमद्भागवत सप्ताह ज्ञान महायज्ञ शुरू भएको छ । २४ कार्तिकबाट विधिवत रूपमा महायज्ञको उद्घाटन गरिएको हो । मन्दिरको पूर्वाधाार विकासका लागि महायज्ञ लगाइएको हो । नेपाली काँग्रेसका केन्द्रीय सदस्य महालक्ष्मी उपाध्याय डीनाले एक भव्य समारोहबीच महायज्ञको उद्घाटन गरिन् । उद्घाटन समारोहमा बोल्दै उनले गोरखनाथको महिमाको चर्चा गरिन् । धर्मबाट कानूनको विकास भएको बताउँदै उनले गोरखधामले उत्तरी मकवानपुरको पर्यटकीय विकासमा ठूलो टेवा पुग्ने बताइन् । उनले आफ्नो साथ र सहयोग सदैब रहने प्रतिवद्धता व्यक्त गरिन् ।

श्रीमद्भागवत मूल समारोह समितिका अध्यक्ष भरत गोपालीको सभाध्यक्षतामा भएको उद्घाटन कार्यक्रममा गोरखनाथ कल्याण केन्द्रका अध्यक्ष विश्व वम मल्ल, एमालेका अच्युतमप्रसाद ढकाल, शिवराम थापा, राप्रपाका हरेराम कार्की, राष्ट्रिय जनमोर्चाका लक्ष्मण विष्ट, युवा ब्रम्हकुमारी राजयोग सेवा केन्द्रका मणिजी, उदीयमान युवा राजनीतिकर्मी मिलन कार्की, पाण्डुकेश्वर क्षेत्र विकास समितिका कमलकुमार केसी लगायतले बोलेका थिए ।

महायज्ञ उद्घाटन अघि पञ्चेवाजा, नेवारी बाजा, खैंजेडी भजन सहित पालुङको त्रिवेणी शंखमूलबाट कलश यात्रा गरिएको थियो । महायज्ञमा चर्चित युवा प्रखरवक्ता आचार्य पंडित राजकुमार खनालले कथा वाचन गरिरहेका छन् । महायज्ञमा कलाकारहरूको समेत उल्लेख्य उपस्थिती रहेको थियो । गोरखनाथ मन्दिरको पूर्वाधार विकासको लागि महायज्ञ आयोजना गरिएको हो । यज्ञबाट संकलित रकमबाट मन्दिर परिसरमा ध्यान गृह, विवाह, व्रतवन्ध, होमदी शुभकार्यका लागि हल, पार्किङ, सुरक्षा व्यवस्थापन लगायतको भौतिक सुधार गरिने छ ।

थाहा नगरपालिका पहिचान सहितको शहर अन्तर्गत पर्यटकीय शहरको रूपमा घोषणा भएको हुदाँ बिश्वको ३ शखंमुल मध्य एउटा शखंमुल पालुङमा रहेकोले गोरखनाथ र शंखमुलको प्रचार प्रचार गरी पर्यटन प्रबद्धन गर्न आवश्यक रहेको मूल आयोजक समितिका महासचिब कमल कुमार केसीले बताए । गोरख नाथ बाबाको मन्दिर थाहा नगरपालिका ३ डाडागाउँमा ३ वर्ष अघि निर्माण भएको हो ।

थाहानगरमा नयाँ तथा पुरातात्विक धार्मिक स्थलहरूको प्रचारप्रसार र व्यवस्थापन गरेर पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न भौतिक संरचना सबल बनाउनु आवश्यक भएकोले महायज्ञको आयोजना गरिएको अध्यक्ष गोपालीले बताए । गारेखनाथमा शुरू भएको यस धार्मिक कार्यमा सबैले सकेको सहयोग गर्न उनले अपील समेत गरे ।

JolQmut 36gf btf{;DaGwL h?/L ;'rgf Û

जन्म दर्ता बालबालिकाको नैसर्गिक अधिकार हो । जन्मेको ३५ दिन भित्रै आफ्नो स्थानीय तहमा गई दर्ता गरौं । जन्म र मृत्यु दर्ताको सूचना परिवारको मुख्य व्यक्तिले र निजको अनुपस्थितिमा परिवारको उमेर पुगेको व्यक्तिले सूचना दिन सक्छन् । जन्म, मृत्यु, बसाई सराई, विवाह एवं सम्बन्ध विच्छेदका घटना दर्ता गर्नु नागरिकको कर्तव्य हो । बसाई सराई गर्दा व्यक्ति आफू मात्र बसाई सरी गए व्यक्तिले र परिवार नै बसाई सरी गए परिवारको मुख्य व्यक्तिले दर्ता गर्नु पर्छ ।

yfxf gu/kflnsf
gu/ sfo{kflnsfsf] sfof{no
OGb|o0fLrf}, dsjfgk'/

नेपाल सरकारको सूचना Û

हाम्रो हरेक कदमहरु राष्ट्रिय स्वार्थबाट

प्रेरित हुने संस्कृतिको

विकास गरौं ।

नेपाल सरकार
;'rgf tyf ;~rf/ dGqfno
सूचना विभाग

सद्गुरु गोरखनाथ शिब बाबाको अनुकम्पाले प्रेरित भई समस्त मानव जगतको रक्षार्थ राष्ट्रकल्याण, धर्म जागरण तथा वृहत गोरखनाथ धाम निर्माणार्थ तथ यस पवित्र एवं पर्यटकीय स्थल थाहा नगरपालिका क्षेत्रको दीगो विकासमा महत्वपूर्ण टेवा पुऱ्याउने उद्देश्यका साथ प्रखरवक्ता **आचार्य पं. राजकुमार खनालज्यू**को मुखारबिन्दबाट बाचन हुने गोरखनाथ प्रवचन तथा संगितमय श्रीमद्भागवत् कथा सप्ताह ज्ञान महायज्ञ कथा प्रवचन, लक्ष्यवर्ती, रुद्राभिषेक तथा वैदिक सनातन हिन्दुधर्म अनुरुप हवनाधि कार्यहरु समेत सु-सम्पन्न हुने भएकोले स-परिवार सहित उपस्थित जनाई कथा श्रवण गरी अनन्यपूण्य लाभ लिनुहुन सादर अनुरोध गरिन्छ ।

आचार्य पं. राजकुमार खनालज्यू

श्रीमद् भागवत् सप्ताह ज्ञान महायज्ञ २०७४

दैनिक कार्यक्रम तालिका

महात्म्य कथा तथा राती ८ बजे देखि १० बजेसम्म स्थानिय कलाकार सहितको विशेष भजनकीर्तन प्रस्तुत । भागवत् भगवान विष्णु मातलाआर्चन २०७४।०७।३० गते विहिबार बेलुका ५ः बजेसम्म। महा प्रसाद वितरण तथा कार्यक्रम विसर्जन २०७४।०८।०१ गते ।

आयोजकः
गोरखनाथ कल्याण केन्द्र, नेपाल
शाखा कार्यालय, थाहा नगरपालिका, मकवानपुर

दैनिक कार्यक्रम तालिका

विहान ७ देखि ८ बजेसम्म मण्डपपुजन, ८ बजे देखि ११ बजेसम्म पाठपारायण, ११ देखि १२ बजेसम्म भजन किर्तन, दिउँसो १२ बजेदेखि बेलुका ४ बजेसम्म संगितमय कथा प्रवचन तथा समापन पश्चात आरती जल प्रसाद वितरण, बेलुका ७ बजे देखि ८ बजेसम्म ।

सम्पादकीय

स्थानीय सरकारको आभाष देऊ

स्थानीय तहको पुनर्संरचनासँगै नयाँ संरचनाबाट सेवा प्रवाह शरु भएको छ। नेपालमा पहिलोपटक यसरी स्थानीय तहको पुनर्संरचना र त्यहाँ जनप्रतिनीधि निर्वाचित भएर आइसकेपछि नागरिकमा आशा र आकांक्षा बढेका छन्। उनीहले पहिलेको भन्दा सेवा प्रवाहमा सहजता आउने विश्वास लिएका छन। स्थानीय निकायहरु स्थानीय तह बनेपछि नागरिकको सहज सेवा प्राप्तिको चाहना बढेको बेला कुनै पनि बहानामा सेवा प्रवाहमा समस्या ल्याउनुहुँदैन । थोरै र सांकेतिक किन नहोस्, सेवा प्रवाहमा सहजता ल्याउनुपर्छ।

नेपालमा स्थानीय तहको यति ठूलो मात्रामा पुनर्संरचना गरिएको यो पहिलो पटक हो। र, स्थानीय सरकारको रुपमा निर्वाचित भएर जनप्रतिनीधि आएका पनि पहिलो नै हो । त्यसैले यो एक ऐतिहासिक कार्य हो। त्यसो त यो समग्र राज्य पुर्नसंरचनाभन्दा भिन्न रुपमा आएको कार्यक्रम भने होइन। संविधानसभाबाट संविधान निर्माण गर्नुको मुख्य मर्म नै राज्य पुर्नसरचना थियो। पुरानो एकात्मक राज्यसंरचनाले नेपालको विविधतालाई सम्बोधन गर्न सकेन र नागरिकका समस्या जस्ताका तस्तै रहे भनेर नेपालमा राज्य पुर्नसंरचनाको कुरा उठेको हो। यो बहस संघीयतामा गएर अभिव्यक्त भयो। यसको सोझो अर्थ राज्यसत्तामा आम जनताको पहुँच स्थापित गर्ने भन्ने नै हो। त्यसैले स्थानीय तहको पुनर्संरचना पनि संघीयताको स्थानीयकरण हो भन्ने कसैले पनि बिर्सनुहुँदैन। यो हिसाबले हेर्दा अब राजनीतिकपमा प्राप्त उपलब्धिबाट जनताले के पाए भनेर मापन गर्ने तह नै स्थानीय तह बनेको छ। जनताका दैनिक दिनका समस्यादेखि विकास निर्माणमा प्रत्यक्ष जनताको सहभागिता र निगरानी जति धेरै बढाउन सकियो, त्यति धेरै स्थानीय तहबाट जनताले लाभ लिन सक्नेछन्।

सिंहदरवारमा निहीत व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिको अधिकार गाउँसम्म पुग्ने भनेको चानचुने परिवर्तन हुँदै होइन । तर यो परिवर्तनले जनताको मन छुन सक्छ कि सक्दैन भन्ने नै अहिलेको र अबको मुख्यं सवाल हो। यसका लागि स्थानीय तहको संरचना मात्र होइन, सोच र शैली पनि बदलिनुपर्छ। नेपालमा जतिसुकै राजनीतिक परिवर्तन भए पनि देश चलाउने कर्मचारीतन्त्र पुरानै छ। कर्मचारीहको सोच्ने क्षमता र काम गर्ने शैली पुरानै छ। जनप्रतिनिधि र कर्मचारीले आफूलाई सेवक होइन शासकको रुपमा हेर्ने र सेवाग्राही नागरिकलाई शासितको रुपमा हेर्ने सोचले निरन्तरता पायो भने स्थानीय तह नयाँ भए पनि जनताले नयाँपनको अनुभूति गर्न सक्ने छैनन्। अबका स्थानीय तहको सफलता मापन त्यहाँ हुनेछ, जहाँ सेवाग्राही नागरिकले नयाँपनको अनुभूति गर्नेछन्। जनप्रतिनिधि र कर्मचारीले नागरिकको सेवाभन्दा पनि कसरी हुन्छ । आफ्नो निजी लाभहानीका हिसाबले काम गर्न थाले भने फेरि पनि नयाँपन हुनेछैन। त्यसैले स्थानीय आएसगै नयाँ सोच र शैलीको विकास गर्नु जरुरी छ।

yfxf gu/kflnsfsf]zv/sf[6 sfp06/af6 lbjfa; ;]f

विहान	६:१५	बजे काठमाण्डौ (हाइस)
विहान	६:१५	बजे हेटौंडा (फोर्स)
विहान	७:१५	बजे काठमाण्डौ (बस)
विहान	८:00	बजे हेटौडा (बस)
विहान	८:१५	बजे सिमभन्ज्याङ हुँदै काडमाण्डौ (फोर्स)
विहान	९: 00	बजे काठमाण्डौ (मिनीबस)
विहान	९:00	बजे हेटौंडा जम्बो हाइस
विहान	९:४५	बजे काठमाण्डौ फोर्स
विहान	१0:१५	बजे मार्खु, पालुङ हुँदै हेटौंडा (मिनीबर्स)
विहान	१0:१५	बजे काठमाण्डौ(फोर्स)
विहान	१0:३0	बजे हेटौंडा (फोर्स)
विहान	११:१५	बजे काठमाण्डौ (मिनिबस)
विहान	१२:३0	बजे हेटौंडा (बर्स)
मध्यान्ह	१२:३0	बजे काठमाण्डौ (बस)
मध्यान्ह	१:३0	बजे हेटौंडा (मिनीबस)
दिउँसो	१:३0	बजे पालुङ गोगने पकने (मिनीबस)
दिउँसो	१:३0	बजे काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो	२:३0	बजे काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो	३:00	बजे पालुङबाट मार्खु (बस)
दिउँसो	३:३0	बजे पालुङबाट काठमाण्डौं (बस)

थप जानकारीको लागि नारायणी यातायात दिवा बस सेवा तथा टिकट काउण्टर दामन शिखरकोट इन्चार्ज अरुण लामा ९८५५0७२३२२ र नरेन्द्र अधिकारी ९८५५0७0५६१

dxTjk0f{6]lnkmf]g gDa/x?

पालुङ एम्बुलेन्स (चालक)	९८१४२०७४०१
आग्रा एम्बुलेन्स (चालक)	९८६०२२३७५५
जनकल्याण उच्च मा.वि.	०५७-६२०३६४
थाहा नगरपालिका कार्यालय	०५७-४०००५६
मत्स्यनारायण मा.वि.	०५७-६२०५१२
ईप्रका पालुङ (प्रमुख)	९८५५०६९४९९
प्रहरी चौकी फाखेल	०५७-६९२५१८
जिल्ला प्रशासन मकवानपुर	०५७-५२०३८८
विद्युत प्राधिकरण पालुङ	०५७-४०००२९

प्लाष्टिकको प्रयोगप्रति सचेतता

> प्लाष्टिकका वस्तु तथा पोलिथिनका झोला प्रयोग गर्नमा जति सजिलो र मूल्यमा सस्तो छ, त्यति नै यसले मानव जीवन र प्रकृतिमा पार्ने प्रभाव खतरनाक छ । यसले मानव स्वास्थ्य, पशुपक्षी तथा वातावरणमा भयानक असर पारिरहेको हुन्छ । यूएसए केमिकल रिसर्च सेन्टरले गरेको एक अध्ययनले प्लाष्टिकको कपमा चिया खाँदा र पोलिथिनमा राखेको खाना खाँदा ५२ प्रकारको क्यान्सर रोग लाग्ने देखाएको छ ।

/fhf/fd >]7

हलुका, पट्याउन मिल्ने पोलिथिन झोला आज सबैका लागि अत्यावश्यक वस्तु बनिसकेको छ । यति मात्र होइन, अहिलेको आधुनिक जीवनमा हरेक वस्तु प्लाष्टिकमा 'प्याकेजिङ' गर्ने चलन विश्व स्तरबाटै आइसकेको छ । वार्षिक ८० मिलियन टन प्लाष्टिक विश्वभरबाट उत्पादन हुने गरेको छ, जुन प्रारम्भिक रूपमा 'प्याकेजिङ'मा प्रयोग हुने गरेको छ । खाद्यवस्तु, मसला, लुगा कपडासम्मका वस्तु प्लाष्टिकमा 'प्याकेजिङ' गरी आयातनिर्यात तथा विक्रीवितरण हुँदै आइरहेको छ । घ्यू, तेल, कोल्ड ड्रिङ्स आदि प्लाष्टिक वा प्लाष्टिकको बोतलमा भरेर विक्री वितरण गर्ने गरेको पाइन्छ । पाइप, टेक्सटाइल, फर्निचर, खेलौना, अटोमोबाइल, धातुमा कोटिङ गर्न, इन्सुलेशन आदिमा प्लाष्टिकको प्रयोग गरिन्छ । मेडिकल क्षेत्रमा पनि यसको प्रयोग हुँदै आएको छ । बोतल, भाँडावर्तन बनाउन पनि यसको प्रयोग गरिन थालेको छ । अझ कतिपय सरसामान बजारबाट किनमेल गरी घरसम्म ल्याउन पोलिथिन झोला प्रयोग गर्ने गरिन्छ । मानिसहरु पोलिथिन तथा प्लाष्टिकजन्य वस्तुको प्रयोगप्रति यति अभ्यस्त भइसकेका छन् कि यो लतजस्तै बनिसकेको छ ।

पोलिथिन तथा प्लाष्टिकजन्य वस्तुको प्रयोगले गर्दा कुलो, नाली, खोला, नदी, पोखरी, कुवा, इनार, विद्यालय, ढुङ्गेधारा, मठमन्दिर, खेल मैदान, खेतबारी, वनजङ्गल, सडक, बाटो, अस्पताल आदिमा पोलिथिन तथा प्लाष्टिकजन्य वस्तु यत्रतत्र छरिएको देख्न सकिन्छ । यसरी जथाभावी रूपमा सर्वत्र फ्याँकिएका प्लाष्टिकले वातावरणलाई नै कुरूप बनाइदिएको वास्तविकता सबैलाई थाहा छ । वागमति, विष्णुमति नदीबाट प्लाष्टिकका टनका टन फोहोर निकालिएको तथ्य कसैबाट लुकेको छैन । सबै ठाउँमा जथाभावी फ्याँकिएका पोलिथिन तथा प्लाष्टिकजन्य वस्तुले वातावरणविद्लाई नै चुनौती दिइरहेको छ । शहर, बस्ती र बजारलाई नै कुरूप बनाउने गरी मानिसहरूले प्लाष्टिकजन्य वस्तु फ्याँक्न थालेका छन् । मोहोर तिरेर किनेको पोलिथिन तथा प्लाष्टिकजन्य वस्तु फालेर हामी फोहोर बढाइरहेका छौं, वरपरको वातावरण दूषित बनाइरहेका छौं र आम्दानी पनि घटाइरहेका छौं । मानिसहरु प्लाष्टिकको प्रयोगमा अभ्यस्त हुने, तर यसको प्रयोगप्रति सचेतता नअपनाउने, व्यवस्थापन गर्ने कार्यमा बेवास्ता गर्ने गर्नाले प्लाष्टिकजन्य फोहोर दिनप्रतिदिन बढ्ने गरेको छ । मानिसहरु खेतको कान्ला, जङ्गलको खोल्सा, भीर आदिलाई फोहोर फाल्ने क्षेत्र बनाइरहेका छन् । घरभित्रको फोहोर बाहिर फाल्दैमा समस्या समाधान हुँदैन । यसको प्रयोगमा मितव्ययिता तथा व्यवस्थापनमा सचेतता अपनाउने हो भने मात्र हामी स्वस्थ जीवन जिउन सफा वातावरणमा बस्न सक्छौं । प्लाष्टिकका वस्तु तथा पोलिथिनका झोला प्रयोग गर्नमा जति सजिलो र मूल्यमा सस्तो छ, त्यति नै यसले मानव जीवन र प्रकृतिमा पार्ने प्रभाव खतरनाक छ । यसले मानव स्वास्थ्य, पशुपक्षी तथा वातावरणमा भयानक असर पारिरहेको हुन्छ । यूएसए केमिकल रिसर्च सेन्टरले गरेको एक अध्ययनले प्लाष्टिकको कपमा चिया खाँदा र पोलिथिनमा राखेको खाना खाँदा ५२ प्रकारको क्यान्सर रोग लाग्ने देखाएको छ । कारण तापशक्ति र प्लाष्टिकबीच 'केमिकल रियाक्शन' भई यी रोग लाग्ने अनुसन्धानबाट देखिएको छ । प्लाष्टिकका भाँडामा 'बिस्फेनोल' नामक र सायन हुने भएकाले यसमा राखिएको खाना खाँदा, पानी पिउँदा रसायन शरीर भित्र गएर मानसिक रोग, क्यान्सरसमेत हुन सक्ने अध्ययनले देखाएको छ । त्यसैगरी प्लाष्टिक सडेर, गलेर नजाने वस्तु पनि हो । अध्ययनअनुसार प्लाष्टिकलाई जमीनमा गाडे पनि करीब ४ सय वर्षसम्म सडेर, गलेर नजाने पाइएको छ भने आगोमा जलाए पनि त्यसको धूवाँले वायुमण्डल दूषित हुने, जमीनमा थुपारेर राख्दा खेतीयोग्य जमीनमा मिसिन गई माटो रूखो हुने, उब्जाउ कम हुने समस्या देखिएको छ । प्लाष्टिकजन्य वस्तु जलाउँदा वायुमण्डलको तापक्रम बढ्ने देखिएको छ । यसबाट निस्कने साइनाइड, बेञ्जाइनजस्ता हरितगृह ग्यासले वायुमण्डललाई नै विकृत बनाउने गरेको तथ्य बाहिर आइसकेको छ । यस्ता ग्यासको कारणले मानिस तथा पशुपक्षीको स्वास्थ्यमा समेत नकारात्मक असर पर्ने निश्चित छ ।

> यस्ता प्लाष्टिक तथा पोलिथिन झोलामा हुने केमिकलले छाला, पेटसम्बन्धी रोग लाग्ने, श्वासप्रश्वास प्रक्रियामा अवरोध पुऱ्याउने, गाईबस्तुले खाँदा पाचनप्रणाली रोकिने, माटोमा मिसिँदा अन्नबाली नउब्जिने तथा वनस्पतिसमेत नष्ट हुने गर्छ । नेपाल सरकारले देशभरमा एउटा निश्चित मापदण्ड तोकेर कम तौलको पोलिथिन प्रयोगमा रोक लगाए पनि यसको उत्पादन, विक्रीवितरण तथा प्रयोग पूर्ण रूपमा निषेध गर्न भने सकेको छैन ।

सन् १९६० मा स्वीडिस इञ्जिनीयर स्टेन गुस्ताफ थलिनले आविष्कार गरेको हलुका पोलिथिन झोलाहरु मानवीय जीवनमा सामान्य बन्दै गएको छ । पोलिथिन झोला उत्पादन गर्न ड्राइअक्सिन नामक रसायनको प्रयोग हुन्छ । अन्य प्लाष्टिक बनाउँदा भने इथालिन, पोलिलाटिन एसिड, फिलर, स्टाविलाइजरजस्ता तत्वको प्रयोग गरिन्छ । यस्ता प्लाष्टिक तथा पोलिथिन झोलामा हुने केमिकलले छाला, पेटसम्बन्धी रोग लाग्ने, श्वासप्रश्वास प्रक्रियामा अवरोध पुऱ्याउने, गाईबस्तुले खाँदा पाचनप्रणाली रोकिने, माटोमा मिसिँदा अन्नबाली नउब्जिने तथा वनस्पतिसमेत नष्ट हुने गर्छ । नेपाल सरकारले २०७२ वैशाख १ गतेदेखि चार किल्लाभित्रका क्षेत्रहरू तोकी २० इञ्च X ३५ इञ्च साइज र ४० माइक्रोन मोटाइसम्मका प्लाष्टिकका झोलाको आयात, भण्डारण, विक्रीवितरण तथा प्रयोग गर्न प्रतिबन्ध लगाउने गरी नेपाल राजपत्र (मिति २०७२ चैत्र १८, संख्या ४५) मा सूचना प्रकाशित गरेको थियो । काठमाडौं उपत्यकालाई स्वच्छ, सफा र प्रदूषणमुक्त शहर बनाउने उद्देश्यले वातावरण संरक्षण ऐन, २०५३ को दफा ७(३) को अधीनमा रही यो सूचना प्रकाशित गरेको हो । यसै सूचनाको आधारमा ४० माइक्रोनभन्दा कम तौलको प्लाष्टिक झोलाको प्रयोग, आयात तथा विक्रीवितरणमा निषेध गरियो । तर, देशका केही व्यवसायीले पोलिथिन झोलाको उत्पादनमा रोक लगाएकाले त्यसको विरोध पनि गरे र सर्वोच्च अदालतमा मुद्दासमेत दर्ता भयो । अदालतले पोलिथिन झोलामा रोक लगाउने सरकारको यो कार्यलाई समर्थन नै जनाएको अवस्था छ ।

दक्षिण अफ्रिकामा ३० माइक्रोन मोटाइसम्मको प्लाष्टिक झोला प्रयोग गर्न सक्ने देखिन्छ । सन् १९८२ देखि प्लाष्टिक झोला प्रयोग गर्न थालेको बङ्गलादेशले सन् २००२ को जनवरी १ तारीखदेखि यसको प्रयोग निषेध गरेको देखिन्छ । त्यस्तै, भारतको हिमाञ्चल प्रदेशले सन् २००३ अगष्टदेखि प्लाष्टिक झोलाको प्रयोगमा रोक लगाउने गरी कानून कार्यान्वयनमा ल्यायो । सन् २००७ देखि अमेरिकाको सान फ्रान्सिस्को शहरमा पनि प्लाष्टिक झोला वितरण निषेध गरियो । सन् २००८ फेब्रुअरीदेखि चीनको 'स्टेट काउन्सिल'ले २५ माइक्रोनभन्दा कम मोटाइका प्लाष्टिक झोला प्रयोग गर्नमा देशव्यापी रूपमै प्रतिबन्धात्मक आदेश जारी गऱ्यो । नेपाल सरकारले पनि देशभरमा एउटा निश्चित मापदण्ड तोकेर कम तौलको पोलिथिन प्रयोगमा रोक लगाए पनि यसको उत्पादन, विक्रीवितरण तथा प्रयोग पूर्ण रूपमा निषेध गर्न भने सकेको

बाँकी पेज ३ मा

प्लाष्टिकको ... ...

छैन । वातावरणप्रति सचेत नागरिकका लागि यो दुःखद नै मान्नुपर्छ ।

वातावरण संरक्षण ऐन २०५३ को दफा ७ मा कसैले पनि वातावरणमा प्रतिकूल प्रभाव पार्ने गरी वा जनस्वास्थ्यमा खतरा हुन सक्ने किसिमले प्रदूषण सृजना गर्न गराउन नहुने व्यवस्था गरेको छ । कसैले पनि कुनै कार्य गरी वातावरणमा प्रतिकूल प्रभाव पारेको देखिएमा सम्बन्धित निकायले त्यस सम्बन्धमा आवश्यक शर्तहरु तोक्न वा त्यस्तो कार्य गर्न नपाउने गरी रोक लगाउन सक्छ । यसै कानूनअन्तर्गत रही प्लाष्टिक उत्पादन गर्ने उद्योगका लागि मापदण्ड तोक्न सक्ने देखिन्छ । तर, नियमनकारी निकायले प्रभावकारी भूमिका खेल्न नसक्दा अझै पनि बजारमा कम तौलका पोलिथिनका झोलाको प्रयोग भइरहेको छ । मानिसमा प्लाष्टिक झोला प्रयोग गर्ने मोह नघटेका कारण उद्योगी, व्यवसायीहरूले पनि यसको उत्पादन तथा विक्रीवितरण गरिरहेका छन् । आर्थिक वर्ष २०७३र७४ को अवधिमा काठमाडौं, पोखरा, जनकपुर, नेपालगञ्जजस्ता मुख्य शहरमा प्लाष्टिकजन्य वस्तुको उत्पादन शून्य रहेको नेपाल राष्ट्र बैंकको प्रतिवेदनले देखाएको छ । अझै पनि नेपाल सरकारले प्लाष्टिकजन्य वस्तुको उत्पादन, विक्रीवितरणको कार्यलाई व्यवस्थित गर्न र यसको प्रयोगबाट हुने फोहोरको उचित व्यवस्थापन गर्न धेरै कार्य गर्नुपर्ने हुन्छ । सरकारको कमजोर कार्यशैलीले गर्दा वातावरण संरक्षणमा सफलता पाउन सकेको छैन । नागरिकलाई प्लाष्टिकको प्रयोगले मानव स्वास्थ्य र वातावरणमा पर्ने नकारात्मक प्रभावका बारेमा सचेत गराई यसको पुनः प्रयोग गर्न सक्ने अवस्थाको विकास सरकारले गर्न सक्नुपर्छ । नेपालमा खुलेका प्लाष्टिक उद्योगलाई व्यवस्थित ढङ्गले सञ्चालन गर्न दिन पनि आवश्यक कानून बनाउनुपर्ने देखिन्छ ।

-लेखक अधिवक्ता हुन् ।

पाण्डुकेश्वरमा .....

संयन्त्रका सदस्य एवम् समाजसेवी अच्युतमप्रसाद ढकालको समन्वय र सम्पर्कमा लायन्स क्लब अफ काठमाण्डु समर्पणको टोली शनिबार पाण्डुकेश्वर क्षेत्रमा आएको हो ।

टोलीमा रहेका लायन्स क्लब अफ काठमाण्डु समर्पणका पूर्व अध्यक्ष एवम् सिनियर एहोजी तथा क्लस्टर हेड महेन्द्रकुमार राठीले पाण्डुकेश्वर परिसरमा हालको भवनमा दोस्रो तला थपेर वृद्धवृद्धाहरूको लागि 'डे केयर सेन्टर' सञ्चालन गर्न लागेको बताए । डे केयर सेन्टरका लागि विशेष पहल गरिरहेका समाजसेवी अच्युतमप्रसाद ढकालले लायन्स क्लब अफ काठमाण्डौं समर्पणले वृद्धाश्रम र उनीहरूको हेरचाह केन्द्रको सम्पूर्ण व्यवस्थापन गर्ने बताए । 'वृद्धवृद्धाहरूको लागि स्याहारसुसार व्यवस्था, भोजन, मनोरन्जन तथा अन्य आवश्यक व्यवस्था उनीहरूले नै गर्नेछन्,' उनले भने । लायन्स क्लब अफ काठमाण्डौं समर्पणले बुधबार पाण्डुकेश्वरमा आयोजित एक कार्यक्रममा थाहानगरमा वृद्धवृद्धाहरूको लागि सहयोग गर्ने घोषणा गर्नुका साथै प्रतिवद्धतासमेत व्यक्त गरेको थियो ।

पाण्डुकेश्वर क्षेत्र विकास समितिका अध्यक्ष जनक हमाल ठकुरीको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा थाहा नगरपालिका वडा नं. २ का वडाअध्यक्ष गुप्तबहादुर कार्की, समाजसेवी अच्युतमप्रसाद ढकाल, लक्ष्मण विष्ट, नेपाल राष्ट्रिय भ्रतपूर्व सैसनक संगठन मकवानपुरका अध्यक्ष कमल कुमार केसी, लायन्स क्लब अफ पिस थाहाका जनसम्पर्क अधिकृत कुमार नेगी, थाहा नगर उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्ष कविराज ढकाल, लायन्स क्लब अफ काठमाण्डौं समर्पणका पूर्व अध्यक्षहरू प्रविणकुमार बन्का, संजय शिंहानिया, दिलिप अग्रवाल लगायतको आतिथ्यता रहेको थियो । शनिबार आयोजित कार्यक्रमको अवसरमा उक्त संस्थाले थाहानगरका विपन्न र असहाय परिवारका बालबालिकालाई स्टेशनरी सहयोग गर्नुका साथै वृद्धवृद्धाहरूलाई न्यानो कपडासमेत वितरण गरेको थियो ।

घर बनाउँदा कस्तो जग्गा छान्ने ?

घर बनाउनु पुर्वको पहिलो शर्त हो जग्गा । जग्गाको प्रकृति तथा अवस्थितिले घरको डिजाइनमा निकै ठूलो प्रभाव पार्ने गर्छ। साथै जग्गाले धेरै हदसम्म घरको मजबुतीलाई समेत असर पार्दछ। जग्गाको प्रकृतिकै कारण धेरै जनाले आफूले सोचेको डिजाइनमा घर बनाउन नपाएको उदाहरण प्रशस्त भेटिने गर्छन्।

त्यसैले यदी तपाई घर बनाउने योजनामा हुनुहुन्छ भने सोका लागि जग्गा कत्तिको मिलेको छ वा आफूले सोचेको डिजाइनमा ढाल्न उपयुक्त हुने नहुने कुराप्रति सचेत रहनुपर्ने आर्किटेक्ट तथा सिभिल इन्जिनियरहरूको सुझाव छ।

इन्जिनियर विपिन गैरेका अनुसार सुरक्षित जग्गा तथा त्यसका लागि उपयुक्त डिजाइनका घर सम्वन्धमा अधिकांश अनविज्ञ छन्। उनी भन्छन्, 'जग्गा किन्न त हामी निकै मिहेनत गर्छौं, तर जग्गा कत्तिको सुरक्षित छ, वास्तु मिलेको छ या छैन र त्यसबाट कस्तो घर बनाउन सकिन्छ भन्ने कुराभन्दा त्यसको भाउ आगामी दिनमा बढेर कति पुग्ला भन्नेमा बढी हुने गर्छ।'

सामान्यतया जीवनमा एक पटक बनाइने घर सुरक्षित तथा सबै कोणबाट मिलेको हुनुपर्छ। मिलेको जग्गा भएमा उत्कृष्ट डिजाइनमा घर तयार पार्न सकिने मात्र हैन त्यसले परिवारमा सुख ता शान्ति कायम राख्न टेवा पुग्ने दावी गर्छन् गैरे। कस्तो डिजाइनको घर बनाउन कस्तो वा कती जग्गामा चाहिन्छ भन्ने कुरा आर्किटेक्टलाई मात्र थाहा हुने गर्छ। जग्गा तथा खाली ठाउँ व्यवस्थापनको पाटो पूर्णरूपमा आर्किटेक्टको हो। गैरे भन्छन्, 'आर्किटेक्टले नै जग्गाको अध्ययन गरेर त्यसमा व्यक्तिले इच्छ्याएको डिजाइनमा घर बनाउन सकिने भएमा त्यसै अनुरूपको नक्सा बनाउने गर्छ। त्यसकारण घर कस्तो जग्गामा बनाउन लागिएको हो त्यले धेरै ठूलो अन्तर राख्ने गर्छ।' तर जग्गा खरिद गर्दा आर्किटेक्टको राय लिने चलन हामीकहाँ अत्यन्त न्युन छ। जग्गाको छनौट उपयुक्त नभएमा बलियो घर बनाइए पनि भूकम्पको सानो धक्काले समेत घर जगैदेखि ढल्न सक्ने इन्जिनियरहरू बताउँछन्। कालो र हलुका माटो मात्रै भएको जग्गामा ठूला घरहरू बनाउन नमिल्ने उनीहरूको सुझाव छ।

गैरे मेरो घर डटकम नामक संस्थाका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत हुन्। उक्त संस्थाले घरसम्वन्धी डिजाइज, संरचना, मर्मत, वास्तु, डिजाइन लगायतका काम गर्दै आएको छ। यसका अलवा उनी नेपाल इन्जिनियर एसोसिएसन पूर्वाधार विकास समितिका सहअध्यक्ष समेत हुन्। हेरौं, इन्जिनियर गैरेको सुझावमा जग्गा किन्नुअघि ध्यान दिनुपर्ने कुरा

- घर बनाउन सामान्यतया कम्तीमा पनि साढे २ आना जग्गा आवश्यक पर्छ। खोलाबाट २० मिटर तथा विद्युत प्रसारण लाइनभन्दा सकेसम्म टाढा भएको जग्गामा मात्र घर बनाउनुपर्छ। वास्तुको दृष्टिकोणबाट सामान्यतया उत्तर वा पूर्व फर्किएको जग्गा राम्रो मानिने भएपनि काठमाडौंको हकमा दक्षिण वा पूर्व फर्किएका जग्गा उपयुक्त हुन्छ।
- जग्गाको मोहोडा न्यूनतम १८ फिटको हुनुपर्नेछ। मोहोडा जति ठूलो त्यति धेरै प्रकारका डिजाइनमा घर निर्माण गर्न सकिन्छ। तर ठूलो मोहोडा हुँदा एउटा घाटा पनि हुन सक्छ। ठूलो मोहोडा भएको जग्गा बाटोमा जान सक्छ।
- जग्गालाई छुने बाटो कम्तीमा १३ फिटको हुनुपर्छ। त्यस्तै जग्गा सकेसम्म बाटोको समान सतहमा हुनुपर्छ। बाटोको भन्दा जग्गाको सतह कम भएमा त्यसले घरको लागत बढाउँछ।
- सकेसम्म चारपाटे (रेक्टेङ्गुलर) आकारको जग्गा भएमा पूर्ण रूपमा घरका लागि सदुपयोग हुन्छ। त्रिकोणात्मक आकारको जग्गा हुँदा पुरै सदुपयोग गर्न सकिँदैन र भनेअनुसारको डिजाइनमा तयार गर्न पनि सकिँदैन।
- ढलको सुविधा भएको वा भविष्यमा ढल निकासा हुने जग्गा किन्ने गर्नुपर्छ।
- घर बनाउन ग्राभेलयुक्त माटो राम्रो हुन्छ। धेरै कालो भएको माटोले जग्गाको पानी सञ्चित गरेर राख्ने भएकाले जाडो वा गर्मी मौसममा त्यस्तो जग्गामा बनेको संरचनामा प्रतिकुल असर गर्ने गर्छ।
- भिरालो ठाउँको जग्गाको माटो स्थिर नहुने हुँदा त्यसले घरको भार थाम्न नसक्ने संभावना बढी हुनेगर्छ र यस्ता जग्गाले पहिरोको जोखिम मोलेका हुन्छन्। साथै घर बनाउँदा लागत पनि बढाउँछ।
- साधारण दुई तलेसम्मको घर बनाउन माटो परीक्षण गर्नु अत्यावश्यक नभएपनि जग्गामा दह, चिरा परेको वा अन्य कुनै असामान्य अवस्था भएमा भने प्राविधिकलाई देखाउने गर्नुपर्छ।

साधारण दुई तलेसम्मको घर बनाउन माटो परीक्षण गर्नु अत्यावश्यक नभएपनि जग्गामा दह, चिरा परेको वा अन्य कुनै असामान्य अवस्था भएमा भने प्राविधिकलाई देखाउने गर्नुपर्छ।

घर कस्तो माटोमाथि बनाउने?

घर बनाउनुअघि प्रयोग हुने निर्माण सामाग्रीमा हामी जति चासो दिन्छौं, घर अड्याउने जमिनको भने ध्यान दिंदैनौं। यसअघिको महाभूकम्पको क्षतिले संरचना बनाउनुअघि माटो परीक्षण गर्नु पर्ने र बलियो माटोमा मात्रै बनाउनु पर्ने पाठ सिकाइसकेको छ।

कतिपय क्षेत्रमा बलियो ठानिएका घरहरू जगैदेखि गर्ल्याम्म ढले, कतिपय क्षेत्रमा कमजोर ठानिएका घरहरू पनि उस्तै रहे। कतै धेरै घरहरू ढले र चर्किए भने कतिपय क्षेत्रमा सबै घरहरू दुरूस्तै रहे। यसको एउटा कारण संरचना अडेको जमिनको प्रभाव पनि रहेको जियोटेक इन्जिनियरहरू बताउँछन्। यदि संरचना बनाउनुअघि जमिनको माटो कमजोर भएमा त्यो संरचना असुरक्षित हुने उनीहरूको भनाइ छ।

'जमिनको माटोको परीक्षणपछि बल्ल घरको निर्माण गर्नुपर्दछ' जियोटेक इन्जिनियर रमेश कार्की भन्छन्, 'यदि माटो नै कमजोर छ, भने भूकम्प जाँदा जतिसुकै बलियो भए पनि घर जगैबाट ढलेका उदाहरण छन्।' करोडौं रकम खर्चेर घर बनाउँदा थोरै खर्चको लोभमा माटो परीक्षणका लागि कन्जुस्याँई गर्नु मुर्खता हुने इन्जिनियरहरूको भनाइ छ। 'हाम्रोमा अझै घर बनाउनुअघि माटो परीक्षण गर्नुपर्छ भन्ने मान्यता बसीसकेको छैन, तर यो सबैभन्दा महत्वपूर्ण पक्ष हो' कार्कीले भने। जमिनको माटोलाई क्ले, सिल्ट, स्याण्ड, ग्राभेल, बौल्डर आदि भागमा वर्गीकरण गरी जियोटेकहरूले अध्ययन गर्ने गरेका छन्। क्ले सबैभन्दा कमजोर माटो मानिन्छ। सामान्यतः कसिलोपन तथा ढुंगा कंक्रिटको मात्रा बढी भएको जमिन घर बनाउनका लागि उत्तम मानिन्छ भने हलुका तथा कालो माटो (क्ले) अनुपयुक्त मानिन्छ। यद्यपी संरचनाको जमिनमा पर्ने भारअनुसार माटो उपयुक्त हुनु पर्ने कार्की बताउँछन्।

'यदि ठूलो भवन बनाउने हो भने कालो हलुंगो माटोमाथि सिधै बनाउनु हुँदैन, भोलि सानो कम्पनले पनि त्यस्ता भवन जगैबाट ढल्न सक्छन्' उनले भने 'तर सानो घर हो भने त्यही माटोमा बलियो ढुङ्गामाटो हालेर कँसिलो बनाउन सकिन्छ।' ठूलो संरचनाका लागि भने माटो परीक्षण गरी पाइलिङसम्मका विधि अपनाउन सकिने इन्जिनियरहरूको सुझाव छ।

इन्जिनियरहरूका अनुसार वास बोरिङ, पर्क्युसन र रोर्टरी ड्रिलिङ गरी ३ किसिमबाट जमिनको तहगत रूपमा परीक्षणका लागि माटो निकालिन्छ। यी विधिमध्ये पनि रोर्टरी ड्रिलिङबाट चट्टानसहित सबै किसिमको माटो निकाल्न सकिने हुँदा यो प्रविधि ठूला भवनहरूका लागि उपर्युक्त हुने कार्कीले बताए। एउटै जमिनमा पनि फरक फरक प्रकारका माटो हुने भएकाले त्यस्तो अवस्थामा तहअनुसार नै माटो परीक्षण गरिने उनले बताए। 'जमिन ड्रिलिङ गर्दै जाँदा कुनै तहमा चट्टानसहितको माटो हुन सक्छ, कुनै तहमा बालुवायुक्त हुन सक्छ त्यसैले माटोको फरकपन थाहा पाउने वित्तिकै परीक्षणका लागि माटो निकाल्छौं' कार्कीले भने 'निकालेको माटो परीक्षणपछि, आवश्यक विधीबाट धेरै हदसम्म संरचनाका लागि उपयुक्त आधार तयार गर्न सक्छौं।'

त्यसो त माटो कमजोर भएको ठाउँमा घर नै बनाउन नहुने भन्ने चाहिं होइन। माटो कमजोर देखिए पनि त्यसमा केही तरिकाहरू अवलम्वन गर्ने हो भने धेरै हदसम्म खराबी माटोबाट पर्न सक्ने नोक्सान निराकरण गर्न सकिने कार्की बताउँछन्। जमिनको विभिन्न तहमा 'फिल्ड टेस्ट' र 'ल्याब टेस्ट' गरी घरको जग कति गहिराइसम्म राख्ने वा माटो कमजोर देखिएमा कसरी बलियो बनाउने भन्ने कुरा निर्धारण गरिन्छ।

त्यसका लागि घरबाट जमिनमा पर्ने सम्भावित भार र एरिया पहिले नै निर्धारण गर्नुपर्ने भन्दै कार्की थप्छन् 'घरबाट पर्ने सम्भावित भार र एरियाअनुसार 'ड्रिलिङ' गर्नुपर्ने गहिराइ निर्क्यौल गरिन्छ त्यसकारण एउटै क्षेत्रफलमा बनाइने १ तले घर र ५ तले घरका लागि 'ड्रिलिङ' गर्नुपर्ने गहिराइ फरक पर्न सक्छ।' सामान्य घर बनाउने जग्गामा करिब ६र७ मिटरसम्म 'ड्रिलिङ' गरेर माटो निकाली ल्याबबाट परीक्षण गर्दा ६० देखि ७० हजार रूपैयाँसम्म लागत लाग्ने उनले बताए। कार्कीका अनुसार ४र५ तला घरका लागि करिब १५ मिटरसम्म ड्रिलिङ गर्नुपर्दछ। यसका लागि साढे २ लाख रूपैयाँसम्म खर्च लाग्छ। एउटै जग्गामा पनि माटोको तह फरक पर्न सक्ने भएकाले न्युनतम तीन ठाउँमा 'ड्रिलिङ' गरी माटो परीक्षण गर्नु उपयुक्त हुने इन्जिनियरहरूको भनाइ छ।

कमजोर माटो भए के गर्ने ?

यदी माटो बलियो भएमा घर बनाउन कुनै समस्या रहेन। तर कमजोर भए जमिनमुनिको माटो बलियो बनाउनका लागि सरल रूपमा नै गुणस्तर सुधार्न सकिन्छ। त्यसका लागि जमिनको केही गईराईसम्मको माटो निकालेर इन्जिनियरहरूको सुझावअनुसार नयाँ माटो थपेर खाँद्न सकिन्छ। त्यसका अलवा हात्तिपाइले, न्याफ्ट, पाइलिङजस्ता विभिन्न विधिबाट पनि माटो तथा आधार बलियो बनाउन सकिन्छ। हात्तिपाइले विधिमा सामान्यतः खाल्डो खनेर बलियो ढुंगामाटो थपेर सतहलाई बलियो बनाइन्छ। घरको आधार एरियालाई एउटै ढिक्कामा बाँध्नको लागि न्याफ्ट फौण्डेसन गरिन्छ। यसका लागि आवश्यक डण्डी हाली सतह ढलान गरिन्छ। पाइलिङ दुई तरिकाबाट गरिन्छ। एउटा 'प्रिकास्ट पाइलिङ' अर्को 'कास्ट इन सिटु'। आवश्यक डायमिटरको प्वाल पारेर त्यसमा डण्डी हालेर ढलान गरिनु 'कास्ट इन सिटु' पाइलिङ हो भने प्रिकास्ट पाइलिङमा बाहिर नै पाइल तयार गरेर ह्याम्बलिङ गर्दै जमिनमा गाडिन्छ। इन्जिनियर कार्की भन्छन् 'विदेशतिर पाइलिङ' को प्रयोग निकै हुने गरेको छ, तर यहाँ यो तरिकालाई अझै अवलम्वन गरिएको छैन।'

यदि माटोलाई बलियो बनाएर संरचना बनाएमा ढुक्क हुन सकिने भएकाले सबैलाई परीक्षण गर्न उनी सुझाव दिन्छन्।

होमस्टेलाई २५ लाख अनुदान दिइने

थाहानगरको कुन्छाल गाउँ ।

◆ विकास संवाददाता

कृषि विकास मन्त्रालयले होमस्टे लगायत कृषि पर्यटनमा सघाउ पुग्ने कार्यक्रमलाई २५ लाख रूपैयाँ सम्म अनुदान दिने भएको छ । मन्त्रालयले 'कृषि, पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७४' लागू गर्दै अनुदान प्रवाहको प्रक्रिया अघि बढाइसकेको छ ।

मन्त्रालय मातहतको तरकारी विकास निर्देशनालयले २२ कात्तिकमा एक सूचना जारी गरी अनुदान लिएर कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि प्रस्ताव समेत आव्हान गरेको छ । होमस्टे सञ्चालन गरिरहेकालाई प्राथमिकतामा राखिएको छ । ग्रामिण क्षेत्रमका कृषि पर्यटनको लोकप्रियता बढ्न थालेपछि सरकारले आर्थिक सहयोग रगेर दिगोपना दिन अनुदान कार्यक्रम ल्याएको जनाएको छ । यो वर्ष काभ्रेको सल्ले, जामुने, सुनसरीको माछामारा, काठमाडौंको शंकरापुर नगरपालिका, कैलालीको घोडाघडी, सोलुखुम्बुको पत्ताले र नुवाकोटाको ककनी क्षेत्रमा कृषि पर्यटनले कार्यक्रमाई अनुदान प्रवाहको सूचना प्रकाशित भएको छ ।

अनुदानका लागि सम्बन्धीत जिल्ला कृषि कार्यालयबाट आवस्यक जानकारी लिएर प्रस्ताव पेश गर्न सकिने मन्त्रालयले जनाएको छ । प्रस्तावकले पेस गरेको लागत खर्चका आधारमा अधिकतम ५० प्रतिशत अनुदान उपलब्ध हुनेछ । तर, एउटा प्रस्तावलाई बढीमा २५ लाख उपलब्ध हुने मन्त्रालयले जनाएको छ । कार्यविधि अनुसार नै २५ लाख रूपैयाँ पाउने होमस्टे संचालकले थप २५ लाख रूपैयाँ लगानी गर्नुपर्ने शर्त छ ।

बाम घोषणापत्रमा 'दामन'

आधुनिक राजधानी अन्तर्गत् उपत्यका लगायत टिष्टुङ, कुलेखानी, बैरेनी र नौबिसे त्रिशुली उपत्यका, मेलम्ची इन्द्रवती उपत्यका र दोलालघाट, पाँचखाल, भकुण्डेवेशी, बनेपा, धुलिखेल र पनौतीसहित समावेश गरी वृहत्तर राजधानी उपशहर क्षेत्र विकास गरिने उल्लेख छ ।

◆ विकास संवाददाता

उत्तरी मकवानपुरको दामनलाई स्मार्ट सिटीसँगै नयाँ शहरको रूपमा विकास गरिने भएको छ । संयुक्त वाम गठवन्धनको चुनावी घोषणा पत्रमा यो कुरा उल्लेख गरिएको हो । घोषणा पत्रमा दामन लगायतका स्थानलाई आधुनिक शहरका रूपमा विकास गरी स्मार्ट सिटी बनाउने उल्लेख छ । एमाले र माओवादीले आगामी पाँचवर्षमा गर्ने काम समेटेर गठबन्धनको चुनावी घोषणापत्र सार्वजनिक गरेका हुन् ।

घोषणा पत्रमा हुलाकी राजमार्गका नयाँ स्थानमा १० वटा, पूर्वपश्चिीम राजमार्गका किनारमा थप दशवटा, भित्री तराई राजमार्गका विभिन्न स्थानमा दशओटा, पुष्पलाल मध्यपहाडी राजमार्गका तोकिएका दशस्थानमा आधुनिक शहरको विकास गरिने उल्लेख छ । घोषणा पत्रमा स्वच्छ, सुन्दर र आधुनिक राजधानी अन्तर्गत् उपत्यका लगायत टिष्टुङ, कुलेखानी, बैरेनी र नौबिसे त्रिशुली उपत्यका, मेलम्ची इन्द्रवती उपत्यका र दोलालघाट, पाँचखाल, भकुण्डेवेशी, बनेपा, धुलिखेल र पनौतीसहित समावेश गरी वृहत्तर राजधानी उपशहर क्षेत्र विकास गरिने उल्लेख छ । हिमाली जिल्ला सदरमुकामलाई चार लेनका सडकमार्फत् चीनको सीमानामा जोड्ने, हुलाकी राजमार्ग र मध्यपहाडी राजमार्गलाई चार लेनको बनाएर सञ्चालन गरिने घोषणा पत्रमा उल्लेख छ । 'आगामी पाँच वर्षमा पूर्व-पश्चिम राजमार्गको समानान्तर तीव्र गतिका विद्युतीय रेल सञ्चालन गरिनेछ । यसै अवधिमा रसुवागढी-काठमाडौं-पोखरा, लुम्बिनी विद्युतीय रेलमार्ग निर्माण गरिनेछ । आगामी पाँच वर्षमा राजधानी उपत्यकाका चक्रपथहरूमा आवश्यक गतिको रेल सञ्चालन गरिनेछ', संयुक्त घोषणापत्रमा उल्लेख छ, 'काठमाडौं र वीरगञ्जलाई जोड्ने रेलमार्ग निर्माण कार्य अघि बढाइनेछ । काठमाडौंलगायत अन्य मुख्य सहरहरूमा सम्भाव्यता हेरी मेट्रो र मोनोरेल, ट्राम र अत्याधुनिक सार्वजनिक यातायात सञ्चालन गरिनेछ । स्थानीय तहमा चक्रपथको सम्भाव्यता अध्ययन गरी निर्माण आरम्भ गरिनेछ ।' राजधानी काठमाडौंलाई छिमेकी देशका रेलमार्गसँग जोड्ने र राजधानीसँग सबै प्रदेशका केन्द्रहरूलाई द्रूतमार्गले जोड्ने प्रण घोषणा पत्रमा गरिएको छ ।

'राजधानी काठमाडौंलाई छिमेकी मुलुकका रेलमार्ग सञ्जालसँग तथा राजधानीलाई सबै प्रादेशिक केन्द्रहरूसँग द्रुतमार्गहरूद्वारा जोडिनेछ । प्रदेश तथा स्थानीय सरकारसँग समन्वय गरी प्रदेश केन्द्रहरूलाई जिल्ला सदरमुकाम तथा स्थानीय तहका केन्द्रसँग आधुनिक यातायात सञ्जालद्वारा जोडिनेछ', घोषणा पत्रमा उल्लेख छ ।

आचार संहिता पालना गर्छौं-उमेद्वार

◆ विकास संवाददाता

प्रतिनिधि र प्रदेश सभा निर्वाचनमा मकवानपुरका उम्मेदवारले निर्वाचन आयोगले जारी गरेको निर्वाचन आचार संहिता पालना गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गरेका छन् । मुख्य निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय मकवानपुरले गरेको आचारसंहिता पालनासम्बन्धी छलफलमा उनीहरूले आचारसंहिताको पालनामा प्रतिवद्धता व्यक्त गरेका हुन् ।

कार्यक्रममा प्रचार सामग्रीको प्रयोग, सवारी साधनको प्रयोग, आचारसंहिताले रोक लगायतका गतिविधिका विषयमा उम्मेदवारलाई अवगत गराइएको थियो । कार्यक्रममा बोल्दै सबै उम्मेदवारहरूले निर्वाचन आचारसंहिता निर्वाचनलाई मर्यादित र व्यवस्थित गर्नका लागि बनाइएकाले यसको पालनामा सरोकारवाला सबै तत्पर हुनुपर्नेमा बताएका थिए । आफूहरू निर्वाचन आचारसंहिता पालनामा पूर्ण प्रतिवद्ध रहेको भन्दै उल्लंघनको अवस्था आए आयोगले कारवाही गर्नुपर्नेमा जोड दिएका थिए । छलफल कार्यक्रममा सबै दललाई आचारसंहित पालनका लागि अनुरोध गर्दै पार्टीको चुनाव चिन्ह र झण्डा अंकित सामग्रीहरू खरिद बिक्रीमा प्रतिबन्ध लगाइने बताइएको हो । कार्यक्रममा मंसिर २१ गते हुन लागेको प्रदेश तथा प्रतिनिधी सभा निर्वाचनको लागि मकवानपुरका मुख्य निर्वाचन अधिकृत खडानन्द तिवारीले आचारसंहिताको पालनाको लागि सबै दललाई अनुरोध समेत गरेका छन् । 'मकवानपुरमा निर्वाचन कसरी सम्पन्न गर्ने भन्नेमा यहाँका दल, उम्मेदवार र जनतामा पनि निर्भर हुने बिषय हो', मुख्य निर्वाचन अधिकृत तिवारीले भने, 'हामी स्वच्छ, निष्पक्ष एवम् स्वतन्त्र ढंगले निर्वाचन गराउन तयार रहेका छौं ।' उनले आचार संहिता पालनमा जोड दिंदै निर्वाचनलाई शान्तिपूर्वक सम्पन्न गर्न जरूरी रहेको बताएका थिए ।

मकवानपुरका प्रमुख जिल्ला अधिकारी चक्रबहादुर बुढाले पछिल्लो समय आचारसंहिता उल्लंघनको घटनामा कमी आएको धारणा राख्दै मकवानपुरमा शान्त एवम् भयरहित वातावरणमा निर्वाचन सम्पन्न हुने दावी गरे । निर्वाचनको लागि सुरक्षा योजना निर्माण गरिएको बताउँदै उनले निर्वाचन आयोगले निर्धारण गरेको आचारसंहिताको पालना गर्न मकवानपुरका सबै दल तथा उम्मेदवारलाई अनुरोध गरे । आचार संहिताका लागू भइसकेको उल्लेख गर्दै प्रजिअ बुढाले विकास निर्माणका काम रोक्न र निर्वाचन क्षेत्र विकास कार्यक्रमको योजनाहरू समेत अहिलेलाई रोक्न निर्देशन दिए । चुनावलाई भड्किलो र खर्चिलो नबनाउन उनले सबैलाई अनुरोध गरे ।

लाइसेन्स लिएर राखिएका हतियारहरू कात्तिक मसान्तभित्रमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय वा नजिकैको प्रहरी कार्यालयमा बुझाउन अनुरोध गर्दै उनले कसैले अटेर गरेमा कानुन बमोजिम हदैसम्मको कारबाही हुने चेतावनी दिए । कार्यक्रममा मुख्य निर्वाचन अधिकृत तिवारी, निर्वाचन अधिकृतहरू, मकवानपुरका प्रमुख जिल्ला अधिकारी चक्रबहादुर बुढा, प्रहरी प्रमुख विकासराज खनालगायतले आफ्नो क्षेत्रका जिज्ञासाको जवाफ दिएका थिए । कार्यक्रममा विभिन्न राजनैतिक दल र स्वतन्त्र उम्मेदवार र पत्रकारहरूको सहभागिता रहेको थियो ।

यस्तो छ स्थानीय निर्वाचनको मत

◆ विकास संवाददाता

कस्ले बाजी मार्ला ?

गत स्थानीय तहको निर्वाचनलाई विश्लेषण गर्ने हो भने यहाँ वाम गठबन्धनको मत लोकतान्त्रिक गठबन्धनको भन्दा १२ हजार मत धेरै देखिन्छ । यहाँ वाम गठबन्धनको २८ हजार २ सय ८५ मत आएको थियो भने लोकतान्त्रिक गठबन्धनको १६ हजार ४ सय ४३ मत आएको थियो ।

प्रदेश नंबर ३ अर्न्तगत दोश्रो चरणको निर्वाचन हुने मकवानपुरमा मंसीर २१ को तयारी भव्य ढंगबाट भैरहेको छ । मकवानपुरमा रहेका राजनीतिक दलहरू गठबन्धन बनाएर चुनावी मैदानमा छन् । यतिखेर मकवानपुरमा रहेको दुईवटा प्रतिनिधिसभा निर्वाचन क्षेत्र र ४ वटा प्रदेशसभा निर्वाचन क्षेत्रमा चुनावी तातो बढेको छ ।

चिसो मौसममा पनि चुनावी चहलपहलले स्थानीय वातावरणलाई तताएको महशुस गरिएको छ । निर्वाचन अर्न्तगत मकवानपुरको पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा रहेको उत्तरी मकवानुरको चुनावी भिडन्त पनि कम छैन । प्रतिनिधिसभा निर्वाचन क्षेत्र नंबर २ अर्न्तगत प्रदेशसभा निर्वाचन क्षेत्र (क) मा पनि निर्वाचनको वातावरण तातेको छ । उत्तरी मकवानपुर को अधिकांश क्षेत्र समेटिएको यहा थाहा नगरपालिका, इन्द्रसरोबर गाउँपालिका, भीमफेदी गाउँपालिका तथा मकवानपुर गढी गाउँपालिको ४ वटा वडाहरू पर्दछन भने हेटौंडा उपमहानगरपालिकाको वडा नंबर १ तथा ११ पनि सोही क्षेत्रमा रहेको छ । यहाँ अहिले वाम गठबन्धनको तर्फबाट माओवादी केन्द्रकी कुमारी मोक्तान तथा लोकतान्त्रिक गठबन्धनको तर्फबाट नेपाली कांग्रेसका यतिराज सापकोटा चुनावी मैदानमा रहेका छन् । मकवानपुरमा रहेको चारवटा प्रदेशसभा निर्वाचनको क्षेत्रहरू मध्ये यो क्षेत्रमा वाम गठबन्धनको जित लगभग सुनिश्चित देखिएको छ । गत स्थानीय तहको निर्वाचनलाई विश्लेषण गर्ने हो भने यहा वाम गठबन्धनको मत लोकतान्त्रिक गठबन्धनको भन्दा १२ हजार मत धेरै देखिन्छ । यहाँ वाम गठबन्धनको २८ हजार २ सय ८५ मत आएको थियो भने लोकतान्त्रिक गठबन्धनको १६ हजार ४ सय ४३ मत आएको थियो । स्थानीय तहको निर्वाचन अनुसार यस्तो छ परिणाम

थाहा नगरपालिका
एमाले : ६७२७
कांग्रेस : ४०७४
माओवादी केन्द्र : ६३८३
राप्रपा : ९२३

भीमफेदी गाउँपालिका
एमाले : ३६९९
कांग्रेस : २३३२
माओवादी केन्द्रः २४५५
राप्रपा : ९१८

इन्द्रसरोबर गाउँपालिका
एमाले : ३२०४ कांग्रेस : २२७३
माओवादी केन्द्र : ४९२
राप्रपा : ९४६

मकवानपुरगढी (वडा ५-८ सम्म)
एमाले : १८२६ कांग्रेस : १८७८
माओवादी केन्द्र : ९७० राप्रपा : ३१८

हेटौंडा उपमहानगरपालिका (वडा नंबर १ र ११)
एमालेः २५२९ कांग्रेस :२३६९
माओवादी केन्द्र : ६९५ राप्रपा : ३११

फाखेलको कार्तिके नाच सकियो

◆ मञ्जरी बलामी/फाखेल

फाखेलको खड्बुमा कार्तिक पुर्णिमादेखि सुरु भएको नाच समापन भएको छ । इन्द्रसरोवर गाउपालिका ५ फाखेलको खड्बुमा रहेको महाचुनी महालक्ष्मी नाटेश्वरी गुठी आयेजनामा चार रातसम्म सञ्चालन भएको नाच समापन गरिएको हो । नाचको अन्तिम खतमा रातभर नाच प्रस्तुत गरी ईन्द्रसरोवर गाउँपालिकाका अध्यक्ष जिवन लामाको प्रमुख आतिथ्यतामा कार्यक्रम समापन गरिएको हो ।

कार्यक्रममा बोल्दै गाउँपालिका अध्यक्ष लामाले नेवार समुदाय लगायत सम्पुण सम्प्रदायको संस्कृतिको संरक्षण र सम्बर्द्धमा व्यक्तिगत र गाउपालिकाको कथाहरूमा आधारित नाच पहिले प्रत्यक बर्ष भै हुने गर्दथ्यो भने आफुले थाहा पाएदेखि २०१८ सालबाट ३/३ बर्षमा हुने गरेको नाचगुरु तेजबहादुर नगरकोटीले बताए ।

संस्कृति जगेर्ना गर्ने उक्त गुठीको अभियानमा नाच अवधिभरी बिभिन्न सहयोगी हातहरूले नगद तथा सामाग्री सहित सहयोग गरेका छन भने यो बर्ष नाचको लागि गाउँपालिकाले ३ लाख रुपैया समेत सहयोग गरेको छ । कार्यक्रममा मन्तब्य ब्यक्त गर्दै नेपाली कांग्रेसका उम्मेदवार महालक्ष्मी डिना उपाध्यायले आफु ब्रामणजाति भए पनि नेवार सम्प्रदायको पौराणीक नाच तथा सस्कृति जगेर्ना गर्ने कार्यमा आफुले सक्दो सहयोग गर्ने बताए । समापन कायक्रर्ममा नाच गुरु

तर्फबाट सक्दो सहयोग गर्ने तर आचार संहिता उलंघन गर्दै सहयोग रकम भने उद्घोष नगर्ने बताए । कार्तिक पुर्णिमादेखि सुरू भएको उक्त नाचको कथा भने महाभार त शोभाकाण्ड रहेको थियो । मानिस नै देवताका रूपमा रूपधारण गरी नाचिने नाचमा महादेब, पार्बती, बिष्णु, लक्ष्मी, सरस्वती, पाँचपाण्डव, कौरब परिवार, देवीहरू, सिकारी, ख्याक तथा गुरूङ्चा लगायतका रुपमा नाच प्रस्तुत गरिएको थियो । नेवार समुदायको करिब ५५ देखि ६० घरधुरी रहेको उक्त गाउमा युवाहरू घरभन्दा बाहिर शहर तथा बिदेशमा रहेका कारण उक्त ऐतिहासिक नाचलाई जोगाउन हम्य हम्य परेको छ । महाभारत, रामायण जस्ता पौराणिक तेजबहादुर नगरकोटीको सभाध्यक्षता रहेको थियो भने प्रतिनिधि सभामा नेपाली कांग्रसका प्रत्यक्ष तर्फका उम्मेदवार महालक्ष्मी डिना उपाध्याय, प्रदेश सभाका उम्मेदवार यतीराज सापकोटा, महिला संघकी जिल्ला अध्यक्ष लक्ष्मी श्रेष्ठ, इन्द्रसरोवर गाउँपालिका वडा नं. ५ का वडा अध्यक्ष धनराज महर्जन, थकाली जनकलाल बलामी, श्लोक गुरु हरिशरण कार्की, खोला गुरूद्वय रामकुमार बलामी र बुद्धिलाल बलामी, ईन्द्रसरोवर गाउँपालिका ३ का वडा सदस्य बसन्त थापा मगर तथा सञ्चारकर्मीहरूको आतिथ्यता रहेको थियो । गुठीलाइ सहयोग गर्ने सहयोगी हातहरूलाई गुठी परिवारले मायाको चिनोका साथै खादा ओढाएर सम्मान गरेको थियो ।

जनताको सरकारका लागि
बाम गठबन्धन-खतिवडा

◆ विकास संवाददाता

अबको चुनाव जिल्लाका लागि मात्र नभएर बाम गठबन्धनको पाँचवर्षे स्थिर सरकारको लागि भएको नेकपा एमालेका नेता विरोध खतिवडाले बताएका छन् । बाम गठबन्धनको तर्फबाट मकवानपुर प्रतिनीधिसभा निर्वाचन क्षेत्र नम्बर २ का उमेद्वार खतिवडाले यस्तो बताएका हुन् । बाम गठबन्धनको आयोजनामा थाहानगरको जेसीज सभाहलमा २४ कार्तिकमा भएको वृहत्त भेलामा उमेद्वार खतिवडाले यस्तो बताएका हुन् ।

कार्यक्रमको प्रमुख अतिथि समेत रहेका उमेद्वार खतिवडाले मुलुकमा पटक-पटक बहुमतल्याएरपनि राष्ट्र र जनताको हितमा काम गर्न नसकेको काँग्रेस अब पाखा लाग्ने ठोकुवा गरे । खतिवडाले भने-'जनताले ल्याएको बहुदलीय व्यवस्था राजालाई किस्तीमा राखेर बुझाउने नेपाली काँग्रेसले कहिल्यै जनहितमा काम गर्न सक्दैन ।' विकासले गति लिनको लागि र राष्ट्रिय स्वाभिमान रक्षा गर्न अब बाम गठबन्धनले चुनाव लगतै बहुमतको सरकार बनाउने उनले दाबी गरे । उमेद्वार खतिवडाले बाम गठबन्धनका उमेद्वारलाई ढुक्क भएर मतदान गर्न आग्रह गर्दै संविधान कार्यान्वयन अब एमाले र माओवादीबाट मात्र संभव भएको उल्लेख गरे । बाम गठबन्धन चुनावका लागि मात्र नभएर पार्टी एकीकरण सम्मको लागि भएको उनको भनाइ थियो ।

थाहानगरमा वृहत्त रूपमा आयोजना भएको संयुक्त कार्यकर्ता भेलामा मकवानपुर प्रतिनिधि सभाक्षेत्र नम्बर २ "क"कीउम्मेदवार कुमारी मोक्तानले बाम गठबन्धनलाई जिताउनका लागि ढुक्क भएर मतदान गर्न आग्रह गरिन् । उनले जनताको लागि काम गर्ने भनेको बाम गठबन्धन नै भएकोले जिताएर सघाउन आग्रह गरिन् । जनता जहिल्यै कम्युनिष्टको शासन चाहने भएकोले वामपन्थीहरूले जित्नेमा सबैलाई ढुक्क हुन आग्रह गरिन् ।

नेकपा एमाले मकवानपुरका सचिवालय सदस्यविष्णु प्रसाद ढकालले हिजो गठबन्धन नहुँदा एक आपसमा भएका तिक्तता बिर्सिनुपर्ने बताए । नेता ढकालले राष्ट्र, र ाष्ट्रियता र समृद्धिको लक्ष्यमा साथ दिन सबै कार्यकर्ताहरूलाई एकतावद्ध भएर लाग्न आग्रह गरे । उनले भने-सूर्य र गोलाकार भित्रको हँसियाहथौडाको झण्डा सहित चुनाव प्रचारमा गाँउटोलमा जान कार्यकर्ताहरूलाई निर्देशन दिए । कार्यक्रममा नेकपा एमाले मकवानपुरका सचिव एकलाल श्रेष्ठले गठबन्धनले जिते मात्र संविधान कार्यान्वयन हुने उल्लेख गरे । सचिवश्रेष्ठले नेपालको संविधान उत्कृष्ट भएको बताउँदै अरु शक्तिहरूले जिते जनता सशक्त हुने डरले पनि संविधान कार्यान्वयनमा बाधा सृजनागर्ने बताए । उनले विकास र सम्वृद्धिका लागि गठबन्धनका उमेद्वार लाई जिताउन सबैलाई अपिल गरे ।

नेकपामा ओावादी केन्द्र थाहानगर कमिटि संयोजक अरूण रायमाझीको सभाध्यक्षतामा भएको भेलामा माओवादी जिल्ला पार्टी सचिवालय सदस्य विष्णु बिष्ट'आदर्श', नेकपाएमाले केन्द्रिय लेखाओयोग सदस्य पि.बि. गोले, नेकपा एमाले जिल्ला कमिटि अध्यक्ष एवम् निर्वाचन परिचालन कमिटिका संहयोजक मुनु सिग्देल, नेकपा माओवादी केन्द्रका केन्द्रिय सदस्य एवम् निर्वाचन परि चालन कमिटि सहसंयोहजक बलराम बल, नेकपा एमाले ३ नम्बर प्रदेश कमिटि सदस्य महेश्वर सुवेदी, नेकपा एमाले ३ नम्बर प्रदेश कमिटि सल्लाहकार ठाकुरराम खड्का, नेकपा माओवादी केन्द्र पोलिटब्यूरो सदस्य सन्तोष विष्ट, नेकपा माओवादी केन्द्र जिल्ला कमिटि सचिवालय सदस्य एवम् वाइसिएल केन्द्रिय सचिव प्रकाश पाण्डे लगायतको आतिथ्य रहेको थियो ।

यसैबीच भेलाले अरूण रायमाझी संयोजकत्वमा ५ सय १ सदस्यीय थाहानगर स्तरीय निर्वाचन परिचलन कमिटि गठन गरिएको छ । कमिटिको सह संयोजकमा सानुकाजी गोपाली रहेका छन् । समितिको ३५ सदस्यीय स्टेरिङ किमिट पनि गठन गरिएको छ । त्यस्तै महेश्वर सुवेदीको संयोजकत्वमा १ सय १ सदस्यीय अनुगमन समिति गठन भएको छ । समितिको सह संयोजकमा बिष्णु गोपाली चयन भएका छन् ।

थाहाका भूकम्प पीडितलाई रेडक्रसले ४० हजार दिने

◆ विकास संवाददाता

नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले मकवानपुरको थाहानगरसहित जिल्लाका विभिन्न गाउँ पालिकामा रहेका करीब ८ सय भूकम्पपीडितलाई प्रति परिवार ४० हजार रूपैयाका दरले सहयोग उपलब्ध गराउने भएको छ । रेडक्रसले मकवानपुर मा सञ्चालन गरिरहेको भूकम्प पुनर्लाभ कार्यक्रमअन्तर्गत रकम प्रदान गर्न लागेको हो ।

थाहा नगरपालिकाको साविक वडाहरू २, ३ (पालुङ) ६, ७, १० (दामन), ११, १२(बज्रवाराही) तथा साविक नामटार, गोगने, डाँडाखर्क र खैराङ गाविसका भूकम्प प्रभावित अति विपन्न परिवारको आर्थिक स्तर उकास्न रकम प्रदान गर्न लागिएको परियोजनाका फिल्ड कोअर्डिनेटर मुक्ति घिमिरेले बताए । उनका अनुसार थाहाको दामन, पालुङ र बज्रवाराहीका गरी एक सय ९४ परिवार तथा नामटारको दुई सय ४१ परिवारलाई रकम पाउनेछन् । स्थानीय तह पुनर्संर चना अघि साविक नगरपालिका र गाविस हुँदै लाभग्राहीहरूको छनौट गरिसकिएको र त्यसैको आधारमा कार्तिकको अन्तिम साता वा मंसिरको पहिलो साता उक्त र कम वितरण गर्ने रेडक्रसले योजना बनाएको छ । यस कार्यक्रमका लागि स्पेनिस रेडक्रसले सहयोग गरेको छ ।

तत्कालीन वडा नागरिक मञ्चका पदाधिकारीहरू, लाभग्राहीहरू र समुदायका अगुवाहरूको सहभागितामा टोलटोलमै भेला गराएर सूचकहरूको आधारमा लाभग्राही छनोटगरिएको रेडक्रसले जनाएको छ । हाल स्थानीय तहको निर्वाचन भई जनप्रतिनिधिहरू आएपछि उक्त सूचीलाई सम्बन्धित वडा अध्यक्षहरूले प्रमाणीकरण गरी वितरणको अनुमति दिएका छन् । रकम वितरणका लागि रेडक्रसले इन्भेस्टमेन्ट बैंकसँग सम्झौता गरेको छ । बैंकका कर्मचारी लाभग्राहीलाई पायक पर्ने स्थानमैआएर रकम प्रदान गर्ने घिमिरेले बताए । सूचीमा परेका भूकम्प प्रभावितहरूले ४० हजार रूपैया एकैपटक भने पाउने छैनन् । पहिलो किस्तामा १५ हजार र दोस्रो किस्तामा २५ हजार रूपैया प्रदान गरिने छ । अहिले लाभग्राहीहरूसँग धमाधम सम्झौताको काम अघि बढिरहेको फिल्ड कोअर्डिनेटर घिमिरेले बताए । पहिलो किस्ता पाएपछि लाभग्राहीले कुखुरापालन, बाख्रापालन, नगदे खेती तथा अन्य ससाना व्यवसायका लागि लगानी गर्नुपर्नेछ । रकम प्रदान गर्नुअघि लाभग्राहीहरूलाई कार्यक्रमका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण गर्ने कार्यक्रम रहेको घिमिरेको भनाइ छ ।

यसअघि रेडक्रसले भूकम्प पुनर्लाभ कार्यक्रमअन्तर्गत अमेरिकन रेडक्रसको सहयोगमा साविक थाहा-७ को राजकुलो निर्माण, बज्रवाराहीको दुर्गादेवी प्राविको खानेपानी तथा शौचालय व्यवस्थापन, बज्रवाराही स्वास्थ्य चौकी र पालुङ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रको भवनको तला थप, गाउँघर क्लिनिकका लागि सामग्री सहयोग जस्ता कार्यहरू गरिसकेको छ । यसपछि पालुङ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रलाई स्वास्थ्यसम्बन्धी सामग्री प्रदान गर्ने कार्यक्रम समेत छ ।

लोकतान्त्रिक गठबन्धान जनताको माग :डिना

◆ विकास संवाददाता

प्रतिनिधिसभा सदस्य क्षेत्र नम्वर २ का उम्मेदवार महालक्ष्मी उपाध्याय डिनाले जनता जित्न पनि लोकतान्त्रिक गठबन्धनले जित्नुपर्ने आवश्यकता रहेको बताउदै बाम गठबन्धनहरूको खोक्रो आश्वासन र हैसियत धेरै समय नटिक्ने बताईन । लोकतान्त्रिक गठबन्धनको थाहा नगरपालिका-४ मा चुनाब प्रचार समिति गठन तथा बैठक कार्यक्रममा उपाध्यायले यसो बताएकी हुन ।

त्यसैगरी प्रतिनिधि सभा सदस्य क्षेत्र नम्वर २ का प्रदेश सभा सदस्य उम्मेदवार यतिराज सापकोटाले लोकतान्त्रिक गठबन्धनको जित नै जनताको जित हुने बताए । हेटौंडालाई ३ नम्वर प्रदेशको र ाजधानी स्थायी गराउनको निम्ति पनि लोकतान्त्रिक गठबन्धनलाई जिताउन आवश्यकता रहेको उनको भनाइ रहेको थियो । बैठकले राप्रपाका थाहा नगरका अध्यक्ष हरेराम कार्कीको संयोजकत्वमा २५१ सदस्यीय निर्वाचन परिचालन समिती गठन गरेको छ भने

शुक्रबारै भएको भेलाले सल्लाहकारमा ईश्वरनाथ पौडेल, कृष्ण भक्त श्रेष्ठ, राजेन्द विडारी, पवित्रा महत, रमेश रौनियार, खड्ग गोपाली, अर्जुन केसीलाई चयन गरेको छ ।

कार्यक्रममा पार्टीका निर्वतमान सभापति रघुरमण न्यौपाने, प्रदेश सभा कका निर्वाचन परिचालक जयराम लामिछाने, २ का निर्वाचन प्रचार प्रसार समितिका प्रतिनिधि सभाको प्रदेश सह संयोजक रामजी न्यौपाने लगायतले मन्तब्य व्यक्त गरेका थिए ।

थाहा नगरपालिका
नगर कार्यपालिका कार्यालय

:jf:Yo zfvfåf/f hglxtdf hf/L ;"rgf

दम रोगको उचित नियन्त्रणका उपायहरू :

दमको उचीत नियन्त्रणका लागि यस सम्बन्धी जनचेतना पहिलो अपरिहार्य उपाय हो । जनचेतनाले आफ्ना समस्याहरुलाई नियन्त्रणमा राख्न र आफ्नो परिवारलाई दमबाट बचाउन प्रोत्साहित गर्छ । 'सर्वप्रथम त जुन कुराको एलर्जी हुन्छ त्यसबाट टाढा रहने जस्तो कि उदाहरणको रुपमा यदि तपाईमध्ये कोही कसैलाई धुलो, धुवाँको एलर्जीले गर्दा दम बढ्ने गर्दछ भने उक्त धुलो र धुवाँबाट सकेसम्म टाढा रहर्नुपर्दछ । यसो गरेमा सजिलैसंग दम बढ्ने समस्याबाट बच्न सक्छौ ।

अब त जाडो मौसमको शुरुवात पनि भइसकेको छ । प्रायः त धेरैजसोलाई जाडो वा चिसो मौसममा चल्ने चिसो हावाले गर्दा दम एकदमै बढ्ने र श्वासप्रश्वासमा बाधा पुर्याउने गर्दछ । त्यसैले चिसो मौसमको चिसो हावाको एलर्जीले गर्दा हुने दमको लागि भने तपाइँ हामी नै चिसो हावामा बाहिर नहिँड्ने, नबस्ने चिसो खानेकुराको सेवन नगर्ने गरेमा सजिलै दमबढ्ने समस्याबाट बच्न सक्छौ ।

त्यसैगरी श्वास फेर्ने धेरै नै गाह्रो भएको बेलामा भने विरामीलाई support **दिएर अर्ध सुताइ अवस्थामा बसाल्नु पर्दछ । जसले गर्दा श्वास फेर्न अझ सजिलो हुन्छ । तातो पानीको बाफलिने बानी बसाल्नु पर्दछ । त्यसको साथसाथै दमसगै देखापर्ने विभिन्न श्वासप्रश्वासका रोगहरुको समयमै उपचार गर्नु पर्दछ । यसो गरेमा पनि दम समेत निको हुने वा थोरै भए पनि कम भएर जान्छ ।**

यी सबै बच्ने उपायहरु मध्येमा पनि सबैभन्दा उत्तम उपाय भन्नुपर्दा दमका रोगीले कुन वस्तुको सम्पर्कले गर्दा झन् दम बढ्छ । ती बस्तुबाट सकेसम्म टाढा नै रहने गरेमा सजिलै दम बढ्ने समस्याबाट बच्न सकिन्छ ।

पाथीभरा सहकारी जिल्लाकै उत्कृष्ट

◆ विकास संवाददाता

मकवानपुरको थाहा नगरपालिका २ फाँटबजारमा रहेको पाथिभरा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. जिल्लाकै उत्कृष्ट मिश्रित सहकारीको रूपमा पुरस्कृत भएको छ । हेटौडामा जिल्ला बचत तथा ऋण सहकारी संघको १२ औं साधारण सभामा पाथिभरालाई उत्कृष्ट मिश्रित सहकारीको रूपमा सम्मान गरेको हो । सम्मानित हुन पाउँदा आफूहरूलाई थप आँट र हौसला मिलेको व्यवस्थापक राजाराम कार्कीले बताए । सहकारीको मुलमन्त्र बुझि वि.सं. २०६३ सालमा स्थापित संस्थाले अहिले थाहा नगरपालिका २ फाँटबजारबाट आ´नो सेवा प्रदान गर्दै आएको छ ।

संस्थामा अहिले १ हजार ४४९ साधारण शेयर सदस्य रहेका छन् । हाल सहकारी संस्थाले विना व्याज १ महिनाको लागि आकस्मिक कर्जाको सुविधा, ६० वर्ष काटेका बृद्धाबृद्धहरूलाई घरमा नै बचत गराउने सुविधा, महिला सदस्य सुत्केरी भेटघाट सेवा, शेयर सदस्य क्रियापुत्ती भेटघाट लगायत कार्यक्रम प्रदान गरिरहेको छ ।

कार्यक्रम नेपाल बचत तथा ऋण सहकारी संघ लिमिटेडका केन्द्रिय अध्यक्ष डिबि बस्नेतको प्रमुख आतिथ्यता तथा जिल्ला संघकी अध्यक्ष राधा सिंतानको सभाध्यक्षतामा भएको हो । कार्यक्रममा जिल्ला सहकारी संघका अध्यक्ष बद्री लम्साल र केन्द्रीय दुग्ध उत्पादक सहकारी संघका अध्यक्ष नारायणप्रसाद देवकोटाको विशेष आतिथ्यता रहेको थियो ।

कृषि पकेट क्षेत्रको अनुगमन

◆ विकास संवाददाता

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय मकवानपुरको आयोजनामा २३ कार्तिकमा जिल्लाको कृषि पकेट क्षेत्रको अनुगमन गरिएको छ । जिल्ला कृषि विकास

कार्यालय मकवानपुरले उत्तरी क्षेत्रमा गरेको कृषिका कार्यक्रमहरू देखाउने उद्देश्यले अनुगमन गरिएको हो ।

सरोकारवाला र पत्रकारहरूका लागि आयोजित कार्यक्रममा भीमफेदी वडा नम्बर ९ को महाभीरमा गरिएको अलैची खेति हेरिएको छ । जिल्ला कृषि विकास कार्यालय मकवानपुर र किसानहरूको लगानीमा अलैची खेति २ वर्षदेखि गरिँदै आएको छ । थाहा नगरपालिका वडा नम्बर ६ मा सचिन कर्माचार्यले मल्चिङ प्रविधिबाट गर्नुभएको तरकारीको खेतिको पनि अनुगमन गरिएको छ । एक गाउँ एक उत्पादन कार्यक्रम अन्तर्गत मकवानपुरको किवी खेतिको पनि अनुगमन गरिएको छ । प्रधानमन्त्री आधुनिकीकरण कार्यक्रम पनि सञ्चालन भएको थाहा नगरपालिका वडा नम्बर ६ को किवी खेतिको अुनगमन गरिएको हो । मनोरथ बलामीले गर्नुभएको टनेलमा भेंडे खुर्सानी, काउली, हरियो खुर्सानी र गोलभेडा खेतिको पनि अनुगमन गरिएको छ ।

अनुगमनमा जिल्ला कृषि विकास कार्यालय मकवानपुरका प्रमुख निर्मल गदाल, जिल्ला समन्वय समिति मकवानपुरका सामाजिक विकास अधिकृत रामकृष्ण थापा, राष्ट्रिय कृषक समूह महासंघ मकवानपुरका अध्यक्ष महानन्द सापकोटा लगायत सरकारी कार्यालयका कर्मचारीहरू र पत्रकारहरूको उपस्थिति रहेको थियो । प्रत्येक वर्ष कार्यालयले सञ्चालन गरेको कार्यक्रमहरूको अनुगमन आयोजना गर्दै आएको छ ।

xflb{s >4f~hnL

जन्म : २०००।०२।०४ मृत्युः २०७४।०७।१३

यस संस्थाका शेयर सदस्य सुनमाया अमात्यको असामयिक निधन भएको पुण्यतिथिमा मृतात्माको चीरशान्तिको प्रार्थना सहित हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं ।

अध्यक्ष रिता प्रधान
तथा लालीगुराँस महिला बहुउद्धेश्यीय
सहकारी संस्था लि. परिवार
थाहा-१, ओखरबजार

इन्द्रसरोवरमा पर्यटन प्रवर्द्धन समिति

◆ विकास संवाददाता

मकवानपुरको इन्द्रसरोवर गाउँपालिकाका अध्यक्ष जीवन लामाले गाउँपालिकाको पर्यटन विकासका लागि गाउँ पर्यटन विकासको लागि पर्यटनको महत्वपूर्ण भूमिका हुने बताएका छन् । मुलुककै पहिलो मानव निर्मित ताल तथा अध्य थुप्रै पर्यटकीय संभावना बोकेको इन्द्रसरोवर गाउँपालिकामा पर्यटन विकास समितिलाई विशेष महत्वका साथ अघि बढ्नु आवश्यक रहेको औंल्याएका हुन् ।

अध्यक्ष लामाले गाउँ पर्यटन विकास समिति गठनको अवसरमा २२ कार्तिकमा आयोजित कार्यक्रममा यस्तो बताएका हुन् । उनले पर्यटकलाई इन्द्रसरोवर गाउँपालिकातर्फ आकर्षित गर्नको लागि इन्द्रसरोवर तालको सरसफाइ लगायतका सवालाहरून दिन आग्रह गरेका छन् । कार्यक्रममा परशुराम योन्जन लामाको अध्यक्षतामा १५ सदस्यीय इन्द्रसरोवर गाउँ पर्यटन विकास समिति गठन गरिएको छ । समितिको उपाध्यक्ष धिरज लामा, सचिव राजु लामा, सहसचिवमा अशोक वाइवा लामा, कोषाध्यक्ष सावित्री थापा चयन भएकी छिन् ।

त्यस्तै सदस्यहरूमा सनक कुमार नगरकोटी, बालकृष्ण बल, होम बहादुर थापा मगर, बसन्ती स्याङ्तान, मोहन कुमार मोक्तान, श्याम बहादुर थिङ, मन्दिरा अधिकारी, विनोद महर्जन, सरिता लामा र हरिमाया बस्याल चयन भएको कार्यकारी अधिकृत रोशन पुनले बताए ।

थाहा नगरपालिकाको जरुरी सूचना

यस थाहा नगरपालिकाको प्रथम नगरसभाको निर्णय तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ अनुसार यस नगर क्षेत्रमा विभिन्न सामाजिक कार्यमा क्रियाशील गैर सरकारी संस्था, युवा क्लब, समूहहरु, यस थाहा नगरपालिका अन्तर्गत दर्ता भई आफ्नै स्रोतमा कार्यक्रम संचालन गरिरहेका र विभिन्न विकास साँझेदार संस्थाहरुबाट सहयोग लिई नगरका विभिन्न वडा तथा समुदायमा कार्यक्रमहरु संचालन गरिरहेका र गर्न चहाने गैर सरकारी संस्थाहरुले यस नगरपालिकाबाट नियमानुसार स्वीकृत लिई कार्यक्रमहरु संचालन गर्नुहुन यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ ।

थाहा नगरपालिका
gu/ sfo{kflnsf sfof{no
इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर

सूचना ! सूचना !! सूचना ! !!

यहि मिति २०७४ मंसिर ४ र ५ गते थाहा नगरपालिका नगर कार्यपालिका कृषि विकास शाखाको आयोजनामा तपशिलको मिति, समय र स्थानमा हुने माटो परीक्षण शिविरमा आफ्नो खेत, बारीको माटो ल्याई जाँच गराउन हुनको लागि कृषककवर्गमा अनुरोध गरिन्छ ।

तपशिल:

मिति	: २०७४ मंसिर ४ र ५ गते
समय	: विहान १० देखि ४ बजेसम्म
स्थान	: थाहा नगरपालिका वडा नं. ३, घट्टेचौर (तरकारी संकलन केन्द्र)

थाहा नगरपालिका
gu/ sfo{kflnsf sfof{no
कृषि विकास शाखा

विज्ञापन
विकास
सम्पर्क
९८५५०६८०७०, ९८४५२३५९८७
हेटौंडाको लागि : ९८४५७७५०५४
इमेल : bikaskhabar@gmail.com

अनलाईनबाटै
ufpF/sf va/, ca ljZje/
www.bikaskhabar.com
लगअन गर्नुहोस् ।
'तपाई जहाँ, विकासखबर त्यहाँ'
दैनिक कुर्नै पर्दैन
पलपलको खबर....
विकासखबर डट.कम.
इमेल:
bikaskhabar@gmail.com

● ljsf; dIN6ldl8ofsf nflu k|sfzs :सुरजकुमार भुजेल (९८५५०६८६९५)● ;Dkfbs : कुमार नेगी (९८५५०६८०७०)● ;dfrf/ ;Dkfbs ॥ अशोकसुजन श्रेष्ठ (९८५५०६८३५३)● sfof{no : थाहा-४, मकवानपुर● db|0f : श्रीया अफसेट प्रेस हेटौंडा ● 0d]n॥ *bikaskhabargmail.com*